Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kirje

26.9.2024

VN/1/2024
VN/1/2024-TEM-93

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausunto elintarvikemarkkinalain ja kilpailulain 39 §:n muuttamisesta, HE 84/2024 vp

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen elintarvikemarkkinalain, elintarvikemarkkinalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen ja kilpailulain 39 §:n muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena on tehostaa elintarvikemarkkinoiden toimivuutta laajentamalla elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksia. Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) näkökulmasta keskeisimpiä muutosehdotuksia ovat ehdotukset, jotka liittyvät elintarvikemarkkinavaltuutetun ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) välisen tiedonvaihdon tehostamiseen eli elintarvikemarkkinalain 13 b ja kilpailulain 39 pykäliin. Kilpailulaki kuuluu TEM:n hallinnonalaan. Kilpailulain ja elintarvikemarkkinalain 13 b §:n osalta on tehty yhteistyötä maa- ja metsätalousministeriön ja KKV:n kanssa.

TEM kannattaa edellä mainittuja elintarvikemarkkinalain 13 b §:n ja kilpailulain 39 §:n muutoksia. Muutokset toteuttavat hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksia parannetaan. Tietojenvaihtoa helpottavat muutokset parantaisivat muun muassa elintarvikemarkkinavaltuutetun ja KKV:n edellytyksiä tunnistaa kilpailua rajoittavia ja markkinoiden toimintaa haittaavia menettelyjä, suunnata selvityksiään ja tehdä yhteistyötä markkinoiden toimivuuteen tai markkinaolosuhteisiin liittyvien tietojen analysoinnissa. Tietojenvaihdon helpottuminen voisi myös poistaa päällekkäisyyksiä eri viranomaisten esittämissä tieto- ja selvityspyynnöissä ja täten vähentää yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa.

Kilpailulain 39 §

Kilpailulain viranomaisten välistä tietojenvaihtoa koskevaan 39 §:ään lisättäisiin uusi momentti, joka mahdollistaisi oma-aloitteisen tietojen luovuttamisen jatkossa KKV:lta elintarvikemarkkinavaltuutetulle. KKV voisi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä elintarvikemarkkinavaltuutetulle tiedon tai asiakirjan, jonka se on saanut tai laatinut kilpailulaissa säädettyjen tehtävien hoitamisen tai kilpailuolosuhteiden selvittämisen yhteydessä, jos se on välttämätöntä elintarvikemarkkinavaltuutetun valvontatehtävien (7 §) tai elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamisen, markkinoiden seuraamisen tai hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämisen kannalta (5 §). Esityksen mukaan kyseessä olisivat ennen kaikkea KKV:ssa tehdyn tietojen analysoinnin tuloksena syntyvät yleisemmät markkinoiden rakennetta koskevat yleisemmällä tasolla todettavat tiedot. Tiedoissa saattaa kuitenkin olla

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Työ- ja elinkeinoministeriö PL 32 00023 Valtioneuvosto	Aleksanterinkatu 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 2160 +358 9 1606 2160	kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

esityksen mukaan myös yksittäisiä toimijoita koskevia liikesalaisuuksiksi katsottavia tietoja, minkä vuoksi olisi tarpeen säätää tietojen luovuttamisesta salassapitosäännösten estämättä.

Elintarvikemarkkinalain 13 b §

Voimassa olevan elintarvikemarkkinalain viranomaisten välistä tietojen vaihtoa koskevan 13 b §:n mukaan elintarvikemarkkinavaltuutettu voi luovuttaa KKV:lle sen hallussa olevia tietoja salassapitosäännösten estämättä oma-aloitteisesti, kun tietojen luovuttaminen on ollut välttämätöntä kilpailulaissa kiellettyjen kilpailunrajoitusten selvittämistä tai yrityskauppojen valvontaa varten. Elintarvikemarkkinalain 13 b §:ää muutettaisiin siten, että elintarvikemarkkinavaltuutettu voisi jatkossa luovuttaa KKV:lle tietoja salassapitosäännösten estämättä oma-aloitteisesti myös, jos se on välttämätöntä markkinaolosuhteiden selvittämistä varten. Esityksen mukaan tietojen ja asiakirjojen oma-aloitteinen luovuttaminen voisi tulla kyseeseen liittyen esimerkiksi sellaisiin KKV:n tutkimus- ja selvityshankkeisiin, joiden tavoitteena on tunnistaa elintarvikemarkkinoiden toimivuuteen ja kilpailuolosuhteisiin liittyviä ongelmakohtia tai tuottaa arvioita sektoriin mahdollisesti kohdistettavien vaihtoehtoisten politiikkatoimenpiteiden vaikutuksista.

Elintarvikemarkkinalain 13 b §:ää muutettaisiin myös siten, että se antaisi elintarvikemarkkinavaltuutetulle oikeuden *pyytää* viranomaiselta, esimerkiksi KKV:lta, tietoja salassapitosäännösten estämättä paitsi silloin, kun mainitut tiedot ovat välttämättömiä valtuutetun elintarvikemarkkinalaissa määriteltyjen kieltoihin ja vaatimuksiin liittyvien tehtävien kannalta, myös yleisemmin *markkinoiden toimivuuden tai markkinaolosuhteiden selvittämiseen*. Esityksessä mainitaan KKV:n osalta KKV:n laatimat markkina-analyysit.

Elintarvikemarkkinalain 13 §

Esitys parantaisi elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantia myös muun muassa siten, että elintarvikemarkkinalain yleistä tietojenantovelvollisuutta koskevan 13 §:n muutos mahdollistaisi jatkossa sen, että elintarvikemarkkinavaltuutettu voisi pyytää tietoja myös julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitetuilta hankintayksiköiltä. Lisäksi tiedonantovelvollisuus koskisi jatkossa valtuutetun tiedonsaantia myös elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseen, markkinoiden seuraamiseen tai hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseen.

Hallitusneuvos Virve Haapajärvi

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Tiedoksi